

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni;
za četrt leta eno krono; posamezne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratov po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 25. maja 1903.

Poštno-hran. št. 849.872

Kmetijstvo.

Vinogradništvo in vinarstvo.

Kateri način zelenega cepljenja je najboljši.

Z gotovostjo se sme trditi, da je možno le s pomočjo zelenega cepljenja najhitreje in najcenejše dospeti do rodovitnih vinogradov, kajti zeleno cepljenje gre hitro od rok, in taisto se celo pri nekoliko površnem delu dobro obnese. Tudi poženejo na zeleno cepljene trte že v istem letu, ko so bile pocepljene, prav močne poganjke, ki potem naslednje leto več ali manj, pa gotovo zarode. O tem se je gotovo že marsikdo sam prepričal.

Gre se sedaj le za to, kedaj je pravi čas za zeleno cepljenje, in jeli bolje cepiti trte na zeleno prav nizko pri tleh, ali nekoliko višje, ali tako visoko, da se morajo pozneje pogrobati (položiti).

Ker je zeleno cepljenje že tako udomačeno, da morajo biti vsakemu količkaj naprednemu vinogradniku vse najvažnejše stvari pri izvršitvi tega dela znane, omenim le, da je pravi čas za zeleno cepljenje, kakor hitro postanejo cepičevi in podlogični poganjki dovolj dolgi in primerno trdi t. j. da niso prevodeni, tako, da se dajo z lahka s prsti zmastiti, pa tudi ne pretrdi, tako da postane svrž (srce

ali zvrklo) že belkast. Cepi se torej od maja do konca julija, tako da les do jeseni še lahko dozori.

V kateri visočini pa da se cepi, je odvisno od raznih okolišnosti in sicer od lege vinograda, od podnebja, od ameriške podlage, od razvoja domačih in ameriških trt in konečno od načina, kako, t. j. v kakšnem razdalji da so bile amerikanke posajene.

Nizko se cepijo le take podlage, ki so že pravilno na stalnem mestu v vinogradu posajene; tik zemlje pa se cepijo v strmini rastoče podlage, da vsled odnašanja zemlje v podnožje, ne pride cepič preveč na prosto, in dalje, če služi za podlago riparija, ker ta ostane na prostem mnogo tanjši od cepiča, dočim se rupestris montikola ter aramon rupestris enakomerno s cepičem debelita. Sicer ne vpliva to kaj posebno na raščo, toda bolje je le, če je riparijina podlaga le malo nad zemljo, toliko, da cepič ne pride s poslednjo v dotiko.

Višje nad zemljo, pa ne čez 40 cm, se lahko požlahtnijo vse trte, ki rastejo bolj v podnožju, da zemlja cepičev preveč ne zasuje oziroma da ne pride grozdje preveč k tlom, da se ga tako gnijanja bolje obvaruje, in dalje se trte lahko pocepijo nekoliko višje, ako je podlaga rupestris ali aramon rupestris, in če se jih hoče hitreje nekoliko višje vzgojiti. Večkrat je

vinogradnik primoran vzgojiti jih nekoliko višje, če n. pr. domače trte v rašči zaostanejo, dočim so ameriške že močno pognale, kar se bo ravno letos v več krajih pripetilo.

Visoko, t. j. od 1—1½ m nad zemljo, se pa požlahtnijo one ameriške podlage, ki se morajo pozneje pogrobati.

Kateri teh načinov je najpriporočljivejši? Nizko ali na pol nizko cepljenje zasluži vsekakor prednost pred visokim cepljenjem, kajti nizko cepljenje se lahko vrši že v prvi polovici maja, in če se prvič ne prime, se cepljenje čez 2 do 3 tedne na istem poganjku lahko zopet ponovi, trta bolje dozori, obiranje stranskih izrastkov skoro popolnoma odpade in istotako izostane poznejše jako drago grobanje. Tudi vspeva tako trta, ki se nahaja vedno na svojem mestu, potem ko se je dobro okoreninila in zarastla, mnogo bolje od večkrat presajenih; čestokrat tudi bolje od grobanih trt, osobito pa če se pogrobajo še nedozoreli, ter po toči ali drugače pokvarjeni poganjki. Nedozoreli poganjki radi bledijo, ranjeni pa začno gniti in trohneti. Da gumi prezgodaj ne popoka, kar se pri slabem materialu ter pri pogosto menjajočem se vremenu kaj hitro pripeti, naj se ovije potem, ko se je cepljeno mesto že zavezalo, s koščekom cigaretnega papirčka.

Glavno delo pri zelenem cep-ljenju je pridno obiranje stranskih izrastkov ali zalistnikov na podlagi ter privezovanje in večkratno škropljenje novih cepičevih poganjkov. V primeri s suhim cepljenjem, je to prav lahko in malo zamudno delo, kajti pri suhem cepljenju zahteva že samo obrezovanje korenin prav stroge pazljivosti in veliko zamudo časa. X.

Sadjarstvo.

Škropljenje sadnih dreves.

Poleg trte ima gotovo sadno drevje največ sovražnikov. Od leta do leta nastopa čim več gliv, mrčesov, zajedavcev in druge golazni po sadnem drevju, tako da se v nekaterih krajih vzgoja sadnega drevja kmalu niti več izplačala ne bode. Gosenice pojedajo listje, razne ličinke in hrošči uničujejo cvetje in cvetne popke od nosno sadje, mah in drugi zajedavci, krvava uš itd. srkajo lesni sok in ovirajo pravilni tok hrane oziroma izparivanje, vsled česar drevo vedno bolj hira in končno pogine, če se mu koj ne pomaga.

V novejšem času se je pa pričela še neka druga drevesna bolezen močno širiti, ki napravlja na listju in sadju občutno škodo in sicer s tem, da liste nekako požge, sad pa da napravi na zunanji strani krastovega. Tej bolezn (fuzikladij) so najbolj podvržena jabolka in hruške.

Napadeni listi so izprva pokriti z bledozelenimi ali bledordečimi lisami, ki se pozneje vedno bolj razširjajo ter končno porjavje in počrne. List postane ves črnkast in zgodaj odpade. Ta bolezen se pa loti tudi sadja, ki napravlja na njem črne pike, vsled česar zgubi sad na lepoti in tudi na dobroti, ker ne more popolnoma dozoreti.

Za pokončavanje te bolezni se rabi isto sredstvo, kot za zatiranje peronospor pri trtah, namreč zmes modre galice in vapna, ter

se tudi na isti način, kakor za škropljenje trt pripravlja. Na 100 litrov vode se vzame namreč 1 do 2 kg galice ter 1 do 2 kg gashenega vapna. Škropiti je treba enkrat pred in enkrat po cvetju ter pozneje še enkrat koncem junija ali v prvi polovici julija.

Za škropljenje nizkih dreves se sicer lahko rabijo navadne trtne škropilnice, a ker je v naših krajih le malo takih dreves, ki bi se dala uspešno na ta način škropiti, so se napravile nalašč zato razne drevesne, škropilnice s pomočjo katerih je mogoče vsako drevo prav dobro poškopiti.

C. kr. sadjarsko društvo v Gradcu je razpisalo spomladi t. l. posebni natečaj za najboljše drevesne škropilnice. Iz ravnokar izdanega, od predsednika dotičnega društva sestavljenega poročila je posneti, da se je udeležilo omenjene konkurence mnogo izdelovateljev škropilnic iz raznih kronovin, ter da so nekatere škropilnice vzbudile posebno pozornost.

Ne bodemo tu opisali posameznih odlikovanih škropilnic, kajti kdor se posebno za to zanima, naj se obrne za cenik, oziroma za poročilo na gori navedeno društvo v Gradcu, marveč omenimo le par škropilnic, ki bi prišle pri nas, za naše razmere, v poštev. To so: Vozna škropilnica A. Sartor-ja, mehanika v Gradiški, in vozna škropilnica Fr. Kernreiterja na Dunaju. Dalje nahlrbtne škropilnice A. Sartor-ja v Gradiški, J. Doblenderja v Bolcanu in G. Czimeg-a v Ljubnem.

Pripomni se, da je treba pri škropljenju visokih dreves vedno vsaj 2 delavcev, ker je razpršilnik pritrjen na 3—8 m dolgi kaučukovi cevi, katero se obesi na 4 m dolg drog. X.

Ribarstvo.

Zlati tolmun.

Tako ne gre več naprej, ako se kmalu ne izpremeni v naših gospodarskih razmerah, se mora

vse skupaj podreti. Kmečki stan stoji na robu propada. Žito nič ne velja, dohodki iz živinoreje ne pokrivajo več stroškov, izdatki so se zvečali, prejemki se zmanjšali. Delo se zasmehuje, nikdo več z veseljem ne dela, naj raje bi vsak živel od samih obrestij! Tako, očka Dobrin, se toži dan za dnem. Tukaj stoji mogočno profesor, ki ga doma obdaja najfinejša lagodnost, ki zagovarja z bliščečim govorom opravičenost socialnodemokratske zahteve, da se ima vse blago v enakih delih porazdeliti med vse; velikoobrtni bogataši zdihujejo nad belimi sužnji; obrtniki se pritožujejo nad sleparstvom velikih kapitalistov itd. Večina teh ljudi se laska samo človeškim strastem, meša glave, uganja hinnanščino.

Kakšne predloge za odstranitev trpljenja mej kmetovalci moramo slišati, moramo brati? In ako si ogledamo velik del takih prerokov od blizu, tedaj se nam pokažejo v isti luči, kot svoje dni grof Saint-Simon, ki ga je moral v čudokrasni spalnici zbuditi vsako jutro njegov služabnik z besedami: „Vstanite, gospod grof, čaka Vas danes še velika naloga,“ da je nato pri bogatem zajutreku napisal poglavje o bednih in siromakih; mnogi taki stokači so pristni nasledniki in posnemavci Lasalovi, ki je živel v prostorih, prenapolnjenih s potratnostjo, ob enem pa tožil nad revo trpinov, obkladal meščanstvo z najpikrejšim zasmehom, bil ves razburjen zavoljo „izsesavanja po kapitalu“; ravno tako je delal Marks, kojega gostije so se odlikovale z najdražjimi vini, šampanjci itd.

Ljubi oče Dobrin, kdor upa v napredek človeštva, ta sme pričakovati, da pride čas, ki odstrani neizmerno bedo, ki nas danes stiska. Saj stari Bog še živi!

Toda, kadar se oglašajo okrog vas razni osrečevalci in rešniki s svojim zapeljivim sirenskim (sirena ali morska deklica) petjem,

tedaj si dobro oglejte te ptice! Oglejte si jih, kaj delajo v domači hiši, oglejte si jih njih dejanje in nehanje.

Kolikokrat vas pozivljajo, oče Dobrin, da izpremenite svoje gospodarstvo! Danes ne gre več tako, kakor včasih. Živinoreja mora biti glavna stvar! Sadite malence! V trenutku naj se to zgodi! Celo ropotijo obrnite na glavo! O ti ljuba nedolžnost!

Kdor pozna kmeta, kaj ne očka Dobrin, kdor pozna njegov značaj in mišljenje, kdor misli na njegove šege in navade, ta ve, kaj se pravi zahtevati, naj se naenkrat spremeni celi način gospodarstva. Gospodarjenje se sicer mora izpremeniti, toda prešlo bo še nekaj rodov, predno pridemo zopet na mirno, gladko vozno pot.

Toda kaj hočete storiti, ljubi oče Dobrin? Ali boste mar brezbrizno gledali, naj se godi po svetu, kakor se hoče? O ne, očka Dobrin. Vi se boste, kolikor je v vaših močeh, prizadevali, da ne napravite kake budalosti, ob enem pa vse to vpeljete, kar je dobrega, da pomnožite primanjkujoče dohodke in tako polagoma preustrojite svoje gospodarjenje. Zistim se mora izpremeniti mirno in polagoma in misleči mož, ki ima odprte oči, bo sam čutil, kje česa manjka, kje treba pomoči.

Imamo v kmetijstvu marsikako dobičkonosno postransko panogo in eno teh bi vam, oče Dobrin, rad danes imenoval, namreč zlati tolmun. V vaši vasi in v okolici so bajerji in ribniki, ki leže prazni in brez koristi, otroci se kopljejo v njih, zelene alge, trava in bičje rastejo v njih. Po travnikih teče potok z lepo čisto vodo, iz polja prinašajo nalivi vanj pogostoma rodovitno vodo, toda vi puščate od Stvarnika vam poslano vodo brez vsakega haska. Pritražujete se v vasi nad visokimi občinskimi, cestnimi, šolskimi dokladami itd. in glejte, ako bi bili vi pametni in podjetni, vaša občina

bi zamogla občinske stroške pokrivate iz občinskih dohodkov, morebiti bi še celo kaj preostalo, in ne bilo bi vam segati v lastne žepe. Zakaj puščate občinske baje in vode neizkoriščene? Ali niso ribe zelo iskano in dobro plačano blago?

Oral ribnika mi je ljubši nego oral pšeničnega polja! O vi župani, duhovniki in učitelji, storite vendar kaj za domače ribarstvo! Oživite ribnike, potoke in reke z žlahtnimi ribami in skrbite s podukom in strogim izvajanjem postave za to, da se divji ribji lov, uničevanje ribjega zaroda, razdiranje dristišč zaznamuje in kaznuje kot greh in sramota, da se zamořejo ribe mirno razvijati. V šoli naj uči učitelj poznavati domače ribe: postrvi, lipane, ščuke, kalniče, podosti, mreže itd., uči naj jih, kako se ribe goje in rede, naj goji v otročjih srcih ljubav do ribic, zimske večere naj porabi domači gospod, da v društvenem domu ali pri sebi doma ali pri poštenem sosеду pripoveduje zbranim možem, kako dobičkonosno je ribarstvo in zunaj pri potoku naj oba pokažeta, kako se ribe goje, dočim naj oče župan z vso strogostjo čuje nad varstvom rib.

Verjemite mi, oče Dobrin, ribarstvo je za posameznike, kakor tudi za marsikake občine zlati tolmun, za mnoge bi pa še lahko postal, ko bi hoteli, ravno tako, kakor tudi sadjarstvo. Koliko stotov rib bi bilo mogoče odvzeti vsako leto vaškim vodam in koliko stotov dobrega sadja bi bilo mogoče nabrati iz drevja ob potih in cestah! V slabih časih je treba prijeto za vsak pripomoček, ki kaj donša. Zato nam velja beseda:

Ne kličite vedno boljše čase —
Vstvarite z delom si jih zase!

Splošno.

Bombaževina iz borovega lesa.

Ta se baje da dobiti po izumu konzula (zastopnika) severoameriških držav v Rajhenbergu. V krat-

kem obstoji v tem, da se napravi iz lesa najpreje tanko oblanje, katero se v umivalnem aparatu skozi 10 ur izpostavi vroči pari. Nato pride masa v močan lug od sode in se pod močnim pritiskom segreva 36 ur. Na ta način se les izpremeni v čisto celulozo; da dobi ta celuloza še primerno trpežnost, pridenemo nekoliko kastorjevega olja, kofeina in želatine. S primernim aparatom se da masa zvleči v niti in namotati na motovilo. Na ta način napravljen umetni bombaž je tako po ceni, da naravni ne more niti od daleč ž njim tekrovati, obstoji pa ravno tako, kakor naravni bombaž (pavola) iz čiste celuloze, tako, da se oba proizvoda mej seboj v ničem ne razločujeta.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 31: (Ž. V. v Sk.) Je cestno blato, v katerem je tudi mnogo živalskih odpadkov, dober gnoj za vinograde in se sme istega takoj porabiti?

Odgovor: Tako blato je pač dober gnoj, toda takoj se ga ne sme porabiti, ker pride v vinograd mnogo plevela. Zato se ga mora pustiti dlje časa na kupu ter ga tudi z gnojnico polivati in vsake 2—3 mesece premetati.

Vprašanje 32: (A. S. v M.) Kdaj se cepijo vrtnice?

Odgovor: V suho se cepijo januarja in februarja ter se polože v gredice ali cvetličnjake; sedaj se lahko cepijo v zeleno kot trte, julija, avgusta se pa okulirajo.

Vprašanje 33: (J. K. v P.) Kako preženem miši in podgane iz hleva?

Odgovor: To vprašanje smo že v lanskem „Nar. Gospodarju“ obširneje opisali, za danes omenimo le, da v hlevih, kjer so koze, baje izginejo vse miši. Mogoče da ne prenašajo njihovega duha.

Vprašanje 34: (F. R. v B.) Kaka bolezen je kozavost ali kakor ji po Štajerskem pravijo „pikac“? Napada samo trte ali tudi druge rastline?

Odgovor: Ta bolezen je črni palež (sphaeceloma ampelinum), ki napada le trtno listje in pozneje tudi jagode. Listje izgleda kot bi bilo poparjeno, na poletnem lesu napravlja izdolbine, na jagodah pa kakor neke hraste. Kjer ta bolezen močno nastopi, se jo mora

pravočasno pokončati. Nekoliko se jo pakonča z modro galico enako kakor peronospero, toda mnogo sigurneje se jo uniči z mazanjem eno in dvoletnega lesa s 40°/o zeleno galico (40 kilogramov na 100 litrov vode). Mazanje se mora izvršiti še predno trte spomladi poženo.

Vprašanje 35: (J. G. v M.) Kako naj zatrem mah na travnikih in rabatah? Kjer je veliko mahu, mi trava slabo raste.

Odgovor: Da Vam trava slabo raste, kjer je veliko mahu, je pač samo ob sebi umevno. Mah naenkrat zatreti ne da bi se trava poškodila, ni mogoče; pač pa se to v dveh do štirih letih doseže, ako se travnik vsako zimo ali spomlad večkrat z brano povleče ter izruti mah odstrani, pognoji potem z umetnim gnojem osobito s pepelom in mavcem in če se v vlažnih krajih voda odpelje. Na tako oskrbovanih travnikih postane trava v par letih prav močna in tečna. Če je redka, se nova poseje.

Priporočila se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Plemenskega bika poldrugo leto staroga, rudeče pišanelega proda Andrej Dolenc, Dravljica št. 6 pošta Šiška.

Belo vipavsko vino, dobro, dobi se pri posestnikih v Batujah in Selu. Cena je 31—33 K hekt. Postaja drž. žel. Batuje. Pojasnila daje župnik v Batujah pošta Črniče.

Tko želi izvrstnoga naravnoga vina, istrijanega črnoga i beloga kupiti, neka se naravnost obrne na posestnika in kmeta Venceslava Križmanič v Ježenju, pošta: Tinjan, Istra, kateri se obveže za odgovarjati sa pismi in na zahtev pošilja uzorce.

Proda se do 25 polovnjakov letošnjega dobrega haložana (vina, ki je rastle v dalč okrog znanih haloških goricah na Spod. Štajerskem). Cena je liter po 17—19 krajcarjev ali 34—38 vinarjev. Na zahtevo se pošlje uzorec. Pojasnila daje „Gospodarska Zveza“ v Ljubljani.

Dobijo se škafi večji in manjši z lesenimi in železnimi obroči, kakor tudi čebriči, brente brentače, barigle, puterhi in žlice iz javorovega lesa v različnih velikostih. 173 6—4

Naročila izvršuje točno in po najnižji ceni
Anton Peterlin
posestnik v Dolšaku pri Robu, pošta Velike Lašče.

Pozor! Pristnega belega, rudečega in črnega istrijanega ima naprodaj

Josip Križmanič
v Tinjanu pri Pazinu.

Oglas iz Istre! „Gospodarsko društvo“ v Pazinu posreduje pri kupovanju vina. Opozorujejo se na to trgovci z vinom. Društveni urad je v hiši predsednika dr. Kureliča.

Hranilnica in posojilnica v Marezigah pri Kopru

ima mnogo pristnega črnega vina liter od 15 do 20 kr. in Refoška liter od 20 do 23 kr., prosto postaja Trst ter vabi konsumente za nakup.

Zeljno seme, pristno kašelsko, priznано najbolje se dobiva 2 dg za 40 kr. ali 80 vin., na kilo pa po 32 K pri Ignacij Mercina, Zg. Kašelj p. Zalog ali pri „Gospodarski Zvezi“ v Ljubljani.

30 orehovitih drevesc 2 do 2½ m visokih, 15 do 25 mm debelih po 50 vin. kos proda Ludovik Ševar, Rakek.

Čez 5000 ameriških ključev za suho cepljenje bi rad kupil Ivan Novak, sv. Urban pri Ptuj, Štajersko. Kdor bi jih hotel kaj prodati, mu naj naznani.

Žimo za postelje in konjsko opravo, različne kakovosti izdeluje

Jos. Kniflic

183 5—2

Stražišče pri Kranju.

Kupi se oprava za manjšo trgovino.

Proda se: Šupa in svinjak, otepi, pšenica in proso.

Kje? — pove „Gospodarska zveza“.

30.000 enoletnih dobro vkoreninjenih Riparija portalis 2 kroni sto — 10.000 Vitis rupestris 3 krone sto — 300 visokih orehovitih dreves po 20—70 v. komad.

300 češpljevitih drevesc po 20 v. vse fine vrste vrtnic, ameriški špargelj, sadeže od vrtnih jagod (Lasotans Noble).

50 centov rudečkaste kozje repice za kenje 20 kg 3 krone — 100 kg 10 kron ima na prodaj J. N. Koprivc v Artičah pri Brežicah, Štajersko.

Opreznost nikoli ne škoduje!

V prid našim častitim gospodinjam opozarjamo iznova na to, da je priljubljena Kathreinerjeva Kneippova sladna kava, ki se je že več kot deset let povsod obnesla

za izvrstno, pristna samo v zaprtih izvornih zavojih z varstveno znamko „Župnik Kneipp“. Samo ta Kathreinerjeva Kneippova sladna kava ima vonj in okus zrnate kave; zato pa dela kot primes pijačo finejšo, prijetnejšo in prikupnejšo. Tudi če Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi ne dodaš zrnate kave, je izredno okusna in edino primerno nadomestilo zrnati kavi. Kar se odtehtuje in prodaja odprto, je vedno zgolj oprazen ječmen ali pivovarski slad, nikoli pa ne Kathreinerjeva kava.

Trgovina in obrt.

Trgovina.

Trgovske novice.

Avstrisjska trgovska zbornica v Avstraliji ustanovila se je v Melbourne, ter daje trgovcem iz Avstro-Ogerske vsa potrebna pojasnila glede trgovine z Avstralijo.

V ruski žitni trgovini nameravajo sedaj vpeljati vago po gramih in mero po litrih mesto dosedanje ruske vage in mere.

Blagovni promet z Ogrsko. V mesecu aprilu letos je presežala vrednost našega izvoza na Ogrsko za 8 milijonov kron ono uvoza iz Ogrske.

Obrt.

Ustanovni shod obrtne zadruge v Železnikih.

V nedeljo 17. maja 1903 popoldne se je vršil v gostilniških prostorih gosp. Kordeša ustanovni shod obrtne zadruge za selško dolino v Železnikih. Sklicatelj shoda je bil g. Žumer, kateri je bil izvoljen predsednikom shoda. Gosp. Žumer je pozdravil navzoče, povdarjal, da je veselo znamenje, da se obrtniki probujajo, in da ga veseli, da se je zbralo toliko obrtnikov, češ „še nikdar ni bilo toliko obrtnikov skupaj v Želez-

nikih". Iz Ljubljane došli svetnik trgovske in obrtne zbornice gosp. Kregar je nato govoril o pomenu in o koristih obrtnih zadrug, obrtne

zveze za Kranjsko, obrtnih nadaljevalnih šolah itd. Razložil je pravila obrtnih zadrug ter pozival navzoče, naj izvolijo odbor, kateri

bo vse potrebno preskrbel, da vlada potrdi pravila in da, kakor hitro se to zgodi, skliče prvi občni zbor.

ZADRUGA

Zvezina skupščina.

(Nadaljevanje.)

5. Poročilo o centralni blagajni.

O centralni blagajni poroča njen ravnatelj g. Rožman sledeče:

Po naročilu visokega c. kr. poljedelskega ministrstva oskrbujemo denarno sporavnico med svojimi članicami, v katero svrhu je pričela s 1. januarjem 1903 poslovati „Centralna blagajna.“

S tem se je spopolnila „Gospodarska Zveza“, koja toraj nudi — edina na Slovenskem — svojim članicam vse, kar se more od takih zvez zahtevati — spopolnilo se je pa tudi slovensko združništvo.

Da je bila „Centralna blagajna“ potrebna, dokazala je že sedaj, čeravno še le četrty mesec posluje, 126 zavodov se je poslužuje in znaša dosedanji promet čez 5 milijonov kron.

Seveda se je morajo posluževati vse naše posojilnice, in sicer ne samo iste, ki denar rabijo, temveč tudi iste, kojim denar preostaja; to je dolžnost, ki jim jo nalaga združna disciplina; brez združne discipline ni mogoče urejeno združništvo, torej pač moramo tirjati, da je nobena naša članica ne krši.

Poslovanje pri „Centralni blagajni“ je jako praktično urejeno in ne provzroča članicam mnogo pisarij; če se denar naroči, izpolni se tiskovina-dopisnica, ko se denar prejme, se potrdi zopet po dopisnici in če se odpošlje, se naznani istotako po dopisnici.

Seveda morajo biti naročila, potrdila in naznanila pravilno podpisana in se na nepravilna naročila ne ozira.

Vse vloge na tekoči račun zaobrestujejo se po $4\frac{1}{2}\%$ in sicer

od dneva vloge do dneva vzdige, torej nimajo posojilnice, ki dajejo samo $4\frac{1}{2}\%$ — a zaobrestujejo na cele mesce — nikake zgube, če ravno plačujejo tudi rentni davek.

Kredit na tekoči račun daje se proti 5% obrestim, tudi te obresti zaračunamo od dneva (izplačila) do dneva (povračila), tako da celo one posojilnice, ki dajejo sama posojila nad 5% obresti nič ne zgubijo, temveč le pridobijo.

Prejem vsake denarne pošiljave potrdimo v našem strokovnem listu „Nar. Gosp.“

Za to imamo posebne vzroke.

Naš list je strokoven list, namenjen splošnemu gospodarstvu in posebno še združništvu, če pa hoče list ta svoj namen povsod doseči, se mora povsod čitati — kar se tudi zgodi — a so izjeme med našimi članicami, ki list spravijo nerazrezan na kakšno prašno omaro, oziroma ga nekatera kmetijska društva porabljajo za zavijanje blaga, ga torej sicer tudi v nekake združne svrhe porabljajo (veselost) — a s tako porabo se ne doseže pravi namen.

Sedaj pa vendar le morajo list prerezati, da najdejo potrdilo svoje denarne pošiljave, in če je že razrezan, se prične tudi čitati, in če se prične čitati, se ne preneha pred koncem, saj prinaša list vendar le same podučne, zanimive in koristne članke.

Gospod deželni poslanec Jaklič povpraša, kedaj da se morajo plačati „Centralni blagajni“ obresti od danih kreditov — oziroma, če se morajo v naprej poravnati.

Poročevalec odgovarja, da se sicer ne zahteva, da bi se take obresti v naprej plačevala, a nam je jako ljubo, če se zgodi.

Vlč. g. Zabret vpraša, ali ni bolje, da pošilja „Centralna blagajna“ denar potom pošne hranilnice, kakor v denarnih pismih, ker se prihrani nekaj stroškov.

Poročevalec odgovarja, da pošiljamo denar tudi potom pošne hranilnice, če se to želi, sicer pa se je treba ozirati na male pošte, ki nimajo vsikdar zadosti gotovine, se torej izplačilo zavleče, tudi se morajo taka naročila poslati več dni prej — in ker zaobrestujemo od dneva do dneva, zgubi zavod pri takem pošiljanju denarja za par dni več obresti in te obresti so navadno večje, kakor stroški denarnega pisma.

6. Izprememba pravil.

Predsednik vlč. g. dr. Krek pojasni potrebo premembe pravil, pravila naj se premenijo v sledečih §§: § 1. z ozirom na novi revizijski zakon se določi „Zvezin“ okoliš.

§ 2. ad I. al. f.: z ozirom na „Centralno blagajno“ se nadomesti prejšnje besedilo te točke z besedilom, ki se je v to svrhu določilo med c. kr. ministrstvom in pa glavno zvezo.

Vrh teh prememb se upelje „Zvezino nadzorstvo“ — obstoječe s 3 članov; delokrog tega je določen v združnem zakonu.

Vse predlagane premembe se soglasno odobrijo.

7. Poročilo o kmetijskem združništvu.

Č. g. agronom Pengov podal nam je v daljšem krasnem govoru jasno sliko kmetijskega združništva; označil je pomen in važnost istega, ter v krepkih potezah načrtal velikanski razvoj.

Ker obelodanimo v bodočih številkah dobesedno ta velezanimivi

in podučni govor, pripomnimo tu samo, da so skupščinarji z največjim zanimanjem sledili njegovim izvajanjem in se je konečno izrekla č. gosp. govorniku iskrena zahvala.

8. Slučajnosti.

Predsednik vlč. g. dr. Krek predlaga z ozirom na zasluge, koje ima visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo za naše zadružništvo da odpošlje skupščina ekscelenci gosp. poljedelskemu ministru brzojavko, kar se enoglasno sklene.

Na to zaključí g. predsednik zvezino skupščino.

Enketa.

Dne 13. maja 1903 vršila se je v c. kr. justičnem ministerstvu na Dunaju enketa, v kojoj se je posvetovalo o izvršilni naredbi k novemu revizijskemu zakonu, katero namerava izdati ministerstvo ob enem z zakonom, kar se bo zgodilo prilično koncem junija 1903.

Predsedoval je sekcijski šef ekscelenca dr. Klein; vdeležili so se enkete prizvani zadružni strokovnjaki s cele Avstrije kot zastopniki istih pojasnil deželni odborov, ki imajo smisel in srce za zadružništvo — in kot zastopniki pojedinih zadružnih zvez. Gospodarsko zvezo zastopal je ravnatelj njene „Centralne blagajne“ gosp. Rožman. Pri tej enketi se je prav močno čutilo, da „Revizijski zakon“ ne bo imel vse tiste zdravilne moči, o koji smo sanjali.

A vsaj nekaj smo dosegli, in ta nekaj bo moral zadostovati, dokler ne dobimo kaj boljšega.

V prihodnji številki priobčimo celi zakon, kakor se je sprejel in spregovorimo o njem tudi par besed.

Računski zaključki za l. 1902.

Še je nekaj naših članic, ki nam do zdaj niso vposlale računskega zaključka za leto 1902.

Pozivamo, da nam ga brzo dopošljejo, ker bi radi že tekom prihodnjega meseca sestavili letopis.

Podpisne pole.

Poslali smo pred skoraj dvema mesecema vsem našim denarnim zavodom tiskovine za pole, na kojih bi nam naj vposlale lastno-ročne podpise pojedinih članov načelstva, ali vsaj istih, ki redno podpisujejo naročila in potrdila in naznanila za Centralno blagajno.

Nujno rabimo te podpise, ker presojamo na podlagi istih formalno pravilnost naročil denarja itd.

Pogrešamo še danes precej podpisnih pol — naj se nam takoj vpošljejo, kar bi sicer morali z malomarnosti dotičnih zavodov izvajati posledice, ki bi pa zadele ravno dotično zadevo samo.

Obresti

v tekočem računu prejetih kreditov. „Centralna blagajna“ si pri nobenem danem kreditu ni takoj odračunala obrestij, oziroma ni izrečno zahtevala, da se vnaprej

plačujejo, kar pa nekaj naših vrlih članic ni vpoštevalo, temveč so nam obresti že davno plačale.

A takih zavodov je jako malo, večina še obrestij ni poravnala.

Ker se pa približuje prvo polletje svojemu koncu, opozarjamo, da se naj dolžne obresti čim prej poplačajo.

Podlistek.

Dragi prijatelj!

Pisal si mi list — evo ti tiskanega odgovora. Kar v uvodu pretakaš med vrstami cele potoke najdebelejih solz, ki jih zmore normalno razvit človek Tvoje takozvane najlepše moške starosti, — in vrste same, med katerimi pretakaš liste grenke potoke, nekam obupno tožijo in javkajo, ker Te je „vis maior“ porinila v kraj, v kojega si nisi nikdar želel.

In ne samo kot človek tožiš, temveč posebno kot delaven zadrugar, ki je v svojem dosedanjem bivališču in okolišu z napornim delom vdomačil in vtrdil zadružništvo, da že rodi sad — sedaj si prišel v kraj, kamor še niti najmanjši žarek zadružne misli ni prisijal . . .

Skoraj nevrjetno zveni ta Tvoja trditev, saj ni mogoče, da bi se našel na Slovenskem kak kot, in če bi bil še tako skrit, v kojem bi se o zadružništvu nič ne vedelo.

Bilance.

Posojilnica v Križevcih,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za četrto upravno leto 1902.

Člani: stanje začetkom l. 1902 123, v letu pristopilo 32, odpadla 2; koncem leta 1902 153.

Deleži: stanje začetkom l. 1902 K 224, prirastlo K 64, odpadlo K 4, stanje koncem l. K 284; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 115.733-24.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Inventar	344	73	Deleži	284	—
Posojila	51.776	—	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	55.865	32
Ostale obresti	114	—	Predplačane obresti posojil	354	03
Tekoči račun	1.521	13	Rezervni zaklad	523	13
Nalož. denar pri drugih zavodih	900	—	Čisti dobiček	397	80
Obresti od nalož. denarja	54	02			
Gotovina 31. decembra 1902	2.714	40			
	57.424	28		57.424	28

Hranilnica in posojilnica v Mengšu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za šesto upravno leto 1902.

Člani: začetkom leta 338, v l. 1902 pristopilo 51, odpadlo 10, koncem l. 379.

Deleži: stanje začetkom leta K 676, prirastlo K 102, odpadlo K 20, stanje koncem leta K 758; odpovedano: 15.

Denarni promet: K 257.031-06.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	120.579	—	Deleži	758	—
Naložen denar	82.060	75	Hranilne vloge s kapitalizova-		
Inventar premični	113	40	nimi obrestmi	202.302	20
Zaostale obresti posojil	706	24	Rezervni zaklad	3.545	50
Obresti del. pri Zadr. tiskarni	70	—	Čisti dobiček	919	83
Delež pri „Gospodarski Zvezi“	1.000	—			
Delež pri „Ljud. pos.“	4	—			
Gotovina 31. decembra 1902	2.992	14			
	207.525	53		207.525	53

Hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Litiji,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za drugo upravno leto 1902.

Člani: začetkom l. 86, v teku l. 1902 prirastlo 46, odpadel 1, konec l. 1902 131.

Deleži: stanje začetkom leta K 172; vplačano K 92; izplačano K 2; stanje koncem l. 1902 K 262; odpovedano: 2.

Denarni promet: K 122.727-54.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	52.415	—	Deleži	262	—
Naloženi denar	18.694	50	Hranilne vloge s kapitalizo-		
Inventar premični	245	01	vanimi obrestmi	75.753	64
Zaostale obresti posojil	90	34	Predplačane obresti posojil	297	38
Gotovina konec leta 1902	5.370	14	Rezervni zaklad	383	93
			Čisti dobiček	118	04
	76.814	99		76.814	99

Hranilnica in posojilnica v Št. Petru (Notranjsko),

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za osmo upravno leto 1902.

Člani: začetkom leta 321; v l. 1902 pristopilo 35, odpadlo 6, koncem leta 350.

Deleži: stanje začetkom leta K 642; prirastlo K 70, odpadlo 12, koncem l. 1902 K 700; odpovedano: 6.

Denarni promet: K 419.970-65.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	144.400	76	Deleži	700	—
Naložen denar	71.869	99	Hranilne vloge s kapitalizova-		
Inventar premični	200	—	nimi obrestmi	247.321	52
Inventar nepremični	30.841	18	Predplač. obresti posojil	385	42
Zaostale obresti posojil	3.229	48	Rezervni zaklad	3.747	20
Gotovina 31. decembra 1902	2.109	81	Čisti dobiček	497	08
	252.651	22		252.651	22

Ker pa vem, da ne lažeš, oziroma pretiravaje neresnice ne pišeš, Ti moram verjeti.

In to je krivo, da ne najdem niti jedne tolažilne besede, ki bi Ti jo poslal v poboljšek v Tvoj novi kraj — nasprotno — ne jezi se — jaz sem jako vesel, da Te je ona „vis maior“ porinila tje!

Delaven zadrugar si — torej pač ne boš miroval, temveč se posvetil zadružnemu delu; sejaj boš seme zadružništva tam v tistem svojem novem bivališču in ker si tudi skušen zadrugar, bo pač to seme prav dobro vskalilo. Kot skušen zadrugar ne boš samo zbudil zadružništva, temveč se bodeš oziral na tamošnje razmere in potrebe, ker le take zadruge nam morejo koristiti, ki so primerne razmeram in potrebam.

Povsod pa je treba kreditnih zadrug — v vsaki fari — v vsaki večji občini moramo imeti posojilnico — torej sem popolnoma prepričan, da me prav kmalu povabiš na ustanovni občni zbor tamošnje posojilnice — in takrat, dragi prijatelj, govoriva kaj več o zadružništvu, ki je vendar le edino pravo sredstvo, s kojim se še da naš propadajoči kmečki stan rešiti.

Da si mi zdrav!

Tvoj Jaka.

Listnica.

Fortuna št. 5. I. G. p. V . . .
Na anonimne dopise se ne moremo ozirati, naznanite nam torej svoj naslov, če želite, da vposlano priobčimo.

Denarni promet.

Na tekoči račun so nam vposlali sledeči zavodi:

Kandija hran. in pos. (9.5)	K 7500.—
Sorica „ „ „ „ „	3428-66
Srednjava „ „ „ „ „	2400.—
Tržič „ „ „ „ „	1000.—
Vipava „ „ „ (10.5)	7000.—
Tunice „ „ „ „ „	1200.—
Domžale „ „ „ „ „	800.—
Tržič „ „ „ (12.5)	1200.—
Stari trg km. „ „ „ „ „	5000.—
Metlika hran. „ „ „ „ „	17095-54
Idrija lj. „ „ „ (13.5)	2660.—
Smlednik „ „ „ (14.5)	2418-89
Rob „ „ „ „ „	5000.—
Tržišče „ „ „ „ „	400.—
Škofjaloka lj. „ „ „ (15.5)	1000.—
Tržič hran. „ „ „ (16.5)	600.—

Sorica hran. in pos. (16.5.) K	6475 28
Srednjavas " " " "	2000—
Domžale hran. " " " "	1000—
Gozjd " " " "	700—
Jesenice " " " "	2000—
Idrija lj. " " " "	1936 48
Naklo " " " "	200—
Žiri " " " (17.5) "	2000—
Tržič " " " (19.5) "	462 80
Dobrunje " " " " "	3000—
Rove " " " " "	1800—
Idrija lj. " " " (21.5) "	1000—
Št. Jur p. K. " " " " "	1200—
Sv. Kunigunda " " " " "	3000—
Tržič hran. " " (23.5) "	1200—
Izlake " " " (24.5) "	3000—
Škofjaloka " " " " "	1000—
Idrija lj. " " " " "	800—
Sorica " " " " "	3219 52
Semič " " " " "	2000—
Struge " " " " "	700—
Domžale " " " " "	1000—
Horjul " " " " "	1000—

Opomba; Prav resno opozarjamo vse naše denarne zavode, da nalagajo ves svoj odvečni denar le v našo „Centralno blagajno“ — in le pri naši „Centralni blagajni“ kredit iščejo; članice ki se ne ravnaajo po tem načelu, grdo kršijo nam prepotrebno združno disciplino in s tem stvari zelo škodujejo.

Sicer pa nam bo nudil novi revizijski zakon sredstva, da se taki nedostatki odpravijo — a upamo, da nam jih ne bo treba uporabljati.

VABILO

na

VI. redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Horjulu, reg. zadruga z omejeno zavezo“, kateri se vrši v nedeljo dne 7. junija 1903 ob 3. uri popoldne v društveni hiši v Horjulu h. št. 94.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje letnega računa za l. 1902.
3. Volitev 5. članov načelstva po § 20 pravil.
4. Volitev 5 članov nadzorstva po § 30 pravil.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi **Odbor.**

V Horjulu, dne 17. maja 1903.

Op.: Po § 14 društvenih pravil je od 10. maja 1903 vsakimu članu društveni račun na razpregled razpoložen do 7. junija 1903. v društveni pisarni.

Hranilnica in posojilnica v Tomaji,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za peto upravno leto 1902.

Člani: v računskem letu pristopilo 39, odpadlo 0; koncem leta 1902 304; deleži K 608; odpovedano 0.

Denarni promet: K 72.324 98.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Inventar	183	72	Deleži	608	—
Posojila	45.082	53	Hran. vloge s kapital. obrestmi	56 290	77
Zaostale obresti	620	16	Predplačane obresti posojil .	325	86
Nal. denar pri družih zavodih	10.800	—	Rezervni zaklad	1.055	09
Delež „Gosp. zvezi“	200	—	Čisti dobiček	676	05
Gotovina 31. decembra 1902 .	2.069	36			
	58.955	77		58.955	77

Hranilnica in posojilnica v Vipavi,

registrovana zadruga z neom. zavezo, za sedmo upravno leto 1902.

Člani: začetkom l. 943; v l. 1902 prirastlo 110, odpadlo 21, koncem l. 1032.

Deleži: začetkom leta K 1.886, prirastlo K 220, odpadlo K 42; stanje koncem leta 1902 K 2.064; odpovedano 0.

Denarni promet: K 943.530 06.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	625 136	25	Deleži	2.064	—
Naložen denar	14 361	77	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	554.876	43
Obresti naloženega denarja .	674	45	Izposojila	94.000	—
Inventar premični	1.867	68	Predplačane obresti od posojil	3 662	50
Inventar nepremični	21.048	06	Rezervni zaklad	13.512	22
Zaostale obresti izposojil . .	4.537	47	Čisti dobiček	4.204	69
Gotovina konec leta 1902 . .	4.694	16			
	672.319	84		672.319	84

Kmetijsko društvo v Leskovcu,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za tretje upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopili 3, izstopil 1; koncem l. 1902 265 s vplačanimi deleži K 3104; odpovedano: 4.

Denarni promet: K 49.375 15.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Nal. denar pri družih zavodih	210	—	Deleži	3 104	—
Vrednost blaga	6 075	—	Neizplačane obresti deležev .	273	29
Terjatve na blagu pri združnikih .	1 029	98	Izposojila	11.960	—
Vrednost inventarja	1.011	—	Dolg na blagu nezadružnikom	1.600	—
hiše št. 2 in 17	9.073	07	Dolg na obresti od izposojil	12	—
Predpl. obresti od izposojil . .	48	—	Rezervni zaklad	849	97
Gotovina konec leta 1902 . .	532	50	Obresti rezervnega zaklada . .	38	45
			Čisti dobiček	141	84
	17.979	55		17.979	55

Kmetijsko društvo v Vipavi,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za tretje upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 35, izstopilo 5; koncem leta 1902 220 s vplačanimi deleži K 2.017; odpovedano: 4.

Denarni promet: K 72.943-87.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Nal. denar pri družih zavodih	226	—	Deleži	2.017	—
Vrednost blaga	13.975	97	Izposojila	24.200	—
Terjatve na blagu pri zadružnikih	8 282	48	Dolg na blagu zadružnikom	2.883	27
Tejatve na blagu pri nezadružnikih	3.358	45	Dolg na blagu nezadružnikom	3.785	68
Vrednost inventarja premič.	3 700	74	Dolg na obresti od izposojil	1.200	—
„ „ nepremič.	5 284	39	Rezervni zaklad	208	98
Gotovina 31. decembra 1902	89	87	Obresti rezervnega zaklada	10	40
			Čisti dobiček	612	57
	34.917	90		34.917	90

Mlekarska zadruga na Rovih,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za prvo upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 85; koncem l. 1902 85 s vplačanimi deleži K 541; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 32.642-49.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Nal. denar pri družih zavodih	291	64	Deleži	541	—
Obresti od naloženega denarja	3	60	Izposojila	2.000	—
Terjatve na blagu pri zadružnikih za ročke	268	22	Dolg na tiskovinah	27	56
Vrednost inventarja	3.336	96	„ „ inventarju	794	49
Delež pri „Gospodarski zvezi“	200	—	„ „ za uredbo mlekarnje	1 000	—
„ „ posojilnici na Rovih	2	—	Čisti dobiček	41	61
Predplačane obr. od izposojil	45	—			
Gotovina konec leta 1902	257	24			
	4.404	66		4.404	66

I. Tržiško delavsko konsumno društvo,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za četrto upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 5, izstopila 2; koncem leta 1902 89 s vplačanimi deleži K 759-50; odpovedano: 2.

Denarni promet: K 40.162-34.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Vrednost blaga	2 126	02	Deleži	759	50
Terjatve na blagu pri zadruž.	748	47	Izposojila	400	—
Vrednost inventarja	363	16	Dolg na blagu nezadružnikom	2.405	22
Delež pri „Gospodarski zvezi“	20	—	Neizplačane obresti izposojil	20	—
Gotovina konec leta 1902	1.106	—	Rezervni zaklad	440	63
			Obresti rezervnega zaklada	10	15
			Čisti dobiček	328	15
	4.363	65		4.363	65

VABILO

k

občnemu zboru

„Mlekarske zadruge v Cerknici, registrovane zadr. z omej. poroštvom“, ki bode v nedeljo dne 7. junija 1903 ob polu 4 uri popoldne v dvorani hranilnice in posojilnice v Cerknici.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojništva.
2. Predložitev in potrjenje računa za l. 1902.
3. Volitev enega člana predstojništva.
4. Volitev enega člana nadzorništva.
5. Slučajnosti.

V Cerknici, dne 14. maja 1903.

Predstojništvo.

VABILO

na

I. občni zbor

„Hranilnice in posojilnice na Gorah nad Idrijo,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, dne 7. junija 1903 ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1902.
3. Volitev nadzorstva.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

I. redni občni zbor

„Mlekarske zadruge v Dolskem, reg. zadruge z omej. poroštvom“, kateri se bode vršil dne 7. junija 1903 ob pol 4. uri popoldne v Kamnici v prostorih načelnikovih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računov za l. 1902.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

V slučaju, da se ne zbere v določenem času zadostno število udov, se drug zbor vrši pol ure pozneje, ne glede na število udov udeležencev.

DE D

poslovanja hrane

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Baderna ?															
Beram ?															
Blagovica	6822	24	5280	—	12102	24	6740	—	—	—	2080	—	—	—	76
Bled za blejski kot . . .	9825	58	10819	—	20644	58	3046	61	994	—	8970	—	4300	—	61
Bloke	13294	76	17534	10	30828	86	4344	—	6376	69	9520	—	1270	—	282
Borovnica	12075	69	11189	46	23265	15	4694	—	1532	20	9630	—	980	—	152
Buzet ?															
Cerklje ?															
Cerknica	21053	99	18340	13	39394	12	12270	12	10731	22	7480	—	2360	—	531
Cerkno ?															
Cešnjica	16061	26	14818	36	30879	62	4696	—	10589	36	3910	—	—	—	130
Črni vrh	4364	28	3251	43	7615	71	970	—	1262	62	1900	—	750	—	161
Dobropolje	26448	20	27111	61	53559	81	14733	—	7119	94	13481	46	5220	18	510
Dobrunje ?															
Domžale	12889	06	11728	47	23617	53	6597	22	3882	41	540	—	2992	—	161
Frankolovo	29127	89	28196	62	57324	51	1022	62	12867	40	2654	—	1701	16	127
Gozd	2493	77	2403	09	4896	86	2061	—	99	—	—	—	430	—	48
Gore	782	22	60	—	842	22	630	—	—	—	60	—	108	97	46
Gorica cent. pos. . . . ?															
Gorje	18911	33	16874	82	35786	15	16332	—	10921	93	5719	48	1650	—	283
Horjul	9938	73	8967	46	18906	19	4583	50	3317	62	1923	52	3851	79	294
Hrenovice ?															
Idrija ?															
Ig	11988	21	12386	56	24374	77	6376	—	4901	10	2470	—	1406	52	171
Izlake	13055	25	11976	06	25031	31	7662	40	3023	09	3917	97	1320	—	145
Jesenice	13360	39	11703	70	25064	09	3617	31	5400	—	1300	—	350	—	170
Kamnik ?															
Kanal	9197	69	8781	35	17979	04	7212	95	5624	66	3000	—	1785	—	?
Kandija	32521	52	28349	48	60871	—	24470	32	11454	88	8645	—	1875	—	901
Kazaze ?															
Košana ?															
Kranjska gora	4640	24	4942	44	9582	68	1817	44	4373	30	440	—	1430	—	227
Križevci	33992	14	31665	37	65657	51	3140	—	10478	32	17370	—	4355	—	162
Laško ?															
Leskovec	387	12	1337	35	1724	47	130	—	706	—	626	25	210	—	179
Leskovica	1825	40	2863	11	4688	51	996	—	1540	71	300	—	780	—	84
Livade ?															
Ljubljana — ljud. posoj.	1243561	36	1324557	97	2568119	33	316783	35	232324	43	116362	32	39431	70	1535
Ljubno ?															
Marenberg ?															
Marezige	598	—	480	09	1078	09	60	—	—	—	430	—	74	73	185
Medulin	3781	32	4449	47	8230	79	2999	73	3737	70	698	80	719	19	276
Menges	8673	83	8760	56	17434	39	7665	—	7139	40	1230	—	560	—	397
Metlika	22505	72	21394	12	43899	84	18225	46	10239	45	7070	—	3466	—	489
Mošnje ?															
Naklo	711	06	549	33	1260	39	9	—	248	93	—	—	400	—	42
Osap ?															
Pišce ?															
Planina	1087	10	633	58	1720	68	974	40	420	—	200	—	100	—	77
Polhov-Gradec	4291	50	4187	08	8478	58	1822	—	2775	62	1400	—	710	—	136
Poljane	18016	73	17100	76	35117	49	12768	85	9097	90	5110	—	760	—	408
Pulj	28140	97	33709	18	61850	15	20984	19	10168	64	16625	05	4627	—	1675
Radeče	17519	77	15773	44	33293	21	2919	—	5193	80	10223	92	3543	68	427
Rečica ?															
Renče ?															
Ribnica	48469	90	50771	79	99241	67	20922	30	8823	81	6400	—	26670	—	239
Ricmanje ?															
Rob	19777	80	15127	75	34905	55	10804	—	7414	10	7640	—	800	—	157
Roč ?															
Rova	7449	54	6583	95	14033	49	4475	—	1160	12	2250	—	2680	—	210
Rovte ?															
Selce	5896	25	5822	91	11719	16	4592	10	3662	23	2000	—	170	—	297
Semič	11089	98	10375	55	21465	53	3004	84	7986	02	1200	—	400	—	?
Senožeče	1901	39	1751	30	3502	60	—	—	—	—	1610	—	840	—	272
Sevnica ?															

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Sinčavas ?															
Skrilje ?															
Smlednik	290	83	1265	—	1555	83	287	83	—	—	—	—	—	—	11
Sorica	4401	31	4401	31	8802	62	3160	—	1420	—	900	—	—	—	13
Srednjava	17209	04	14802	15	32011	19	8044	82	2317	87	9130	—	5445	—	36
Staraloka	14324	86	10392	56	24717	42	7471	—	3770	29	600	—	4200	—	214
Stari grad ?															
Stari trg (za januar)	26163	61	21043	63	47207	24	14499	—	12280	77	2090	—	8072	—	?
„ „ (za februar)	14465	12	17047	83	31512	95	7686	—	6201	32	2210	—	5210	—	?
„ „ (za marec)	22139	45	21283	35	43422	80	19605	—	7143	79	4300	—	1850	—	?
„ „ (za april)	28782	54	26522	43	55304	97	24040	—	—	—	10820	—	3960	—	?
Struge	1640	60	1910	08	3550	68	1230	—	570	—	330	—	200	—	33
Sv. Ema ?															
Sv. Jakob ob Savi	2944	18	2877	06	5821	24	1310	—	1019	89	200	—	400	—	127
Sv. Jurij ob j. ž. (za marec)	13923	34	14184	97	28108	31	4237	—	3918	28	235	—	4500	—	156
„ „ (za april)	13059	99	8627	58	21687	57	11191	70	1687	30	900	—	200	—	158
Sv. Jurij pri Kranji	12708	11	12693	85	25401	96	2758	—	3478	73	6270	—	3400	—	210
Sv. Križ pri Kostanjici	4876	60	8634	56	13511	16	420	—	644	50	7911	—	3710	62	615
Sv. Kunigunda	3080	29	3091	64	6171	93	3000	26	862	—	—	—	20	—	63
„ Lenart ?															
Šebrelje	5074	73	4054	08	9128	81	1002	—	2100	25	1751	95	424	—	92
Škocijan	6346	85	7151	70	13498	55	5647	—	1478	23	3825	—	400	—	455
Škofjaloka	9750	40	7878	77	17629	17	5018	—	—	—	800	—	—	—	26
Šmarje	3355	07	3233	12	6588	10	2502	40	1372	32	800	—	750	—	186
Šmartno	4944	10	4312	51	9256	61	3478	—	3058	86	1200	—	400	—	140
Šturije	10066	38	8419	06	18485	44	2002	40	3498	56	3785	—	1030	—	168
Št. Ilj pod Tur.	10243	15	8200	37	18443	52	7430	—	2168	—	3496	—	1080	—	?
Št. Janž	891	42	887	28	1778	70	140	54	685	69	195	—	120	—	138
Št. Jernej	23877	96	21492	06	45370	02	6088	—	9116	04	7230	—	1855	—	453
Št. Peter ?															
Št. Rupert	11053	16	10644	02	21697	18	6634	—	1470	—	3410	—	1740	—	181
Št. Vid	11038	17	12324	91	23363	18	5979	—	5049	10	7239	—	—	—	375
Tinjan ?															
Tomaj ?															
Tomišelj	4517	—	4915	04	9431	05	2918	—	2094	05	2820	—	1400	—	303
Trebelno	6965	86	5574	37	12540	23	4400	—	863	56	704	—	1300	—	142
Trnovo	37988	66	30560	70	68549	36	7554	47	13946	39	16273	76	1604	75	646
Tržič	9871	46	8564	59	18436	05	3829	87	4659	68	2740	—	814	05	108
Tržišče	1563	02	1602	96	3165	98	1130	—	260	75	905	—	—	—	88
Tunice	1900	86	1605	44	3506	20	1060	—	—	—	200	—	300	—	42
Velike Lašče (za marec)	20420	59	19171	15	39591	74	14699	20	—	—	8300	—	5600	—	32
„ „ (za april)	8702	33	7134	54	15836	87	6336	—	—	—	5300	—	—	—	36
Vipava	240102	41	237486	18	477588	59	26742	—	68661	68	16941	—	46623	—	1058
Višnjagora	13962	28	10819	50	24781	78	8790	—	2501	50	7100	—	876	52	268
Vojsko ?															
Vrhnika	82985	79	80130	45	163116	24	11829	23	4905	89	4106	—	880	—	184
Zagradec	6066	18	5288	56	11354	74	3113	—	482	35	3300	—	20	—	77
Zatičina ?															
Zg. Besnica	2321	08	2125	93	4447	01	860	—	380	—	180	—	1400	—	44
Zg. Tuhinj	2809	48	3600	30	6409	78	2538	—	1385	64	1200	—	180	—	145
Žiri (za marec)	8491	72	10678	42	19170	14	5296	—	6361	96	4300	—	2580	—	?
„ (za april)	16722	98	10678	41	27401	39	8794	—	6358	03	4300	—	4510	—	?
Župa Raščane	13571	26	13571	26	27142	52	11204	11	11204	11	1194	—	100	—	83
Žužemberk	16002	70	13720	64	29723	34	8218	—	1168	60	7485	—	430	—	161

Opomba: Ker bi si mogel kdo pomen vprašanj pri posameznih imenih nepravilno tolmačiti, omenimo, da ta vprašanja nič drugega ne pomenijo, kakor, da ni smo od dotičnih zavodov prejeli mesečnih izkazov, čeravno smo vsem tiskovine poslali.

Ta vprašanja niso posebno lep okrask našega pregleda, prosimo toraj nujno, da nam pošiljajo vsi naši denarni zavodi mesečne izkaze.

VABILO na redni občni zbor

„Kmetijskega društva“ v Žužemberku,
reg. zadr. z om. zavezo,
ki se vrši dne 14. junija t. l. ob 3. uri
popoldne v stari šoli poleg župne
cerkve v Žužemberku.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1902.
3. Dopolnilna volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnost. Načelstvo.

VABILO na četrti občni zbor

Gospodarskega društva v Trnovem,
vpisane zadruga z omejeno zavezo, ki
se bode vršil 21. junija 1903 ob 4. uri
popoldne v novi društveni hiši s sle-
dečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1902.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev razsodišča.
7. Raznoterosti.

K obilni udeležbi vabi člane
načelstvo.

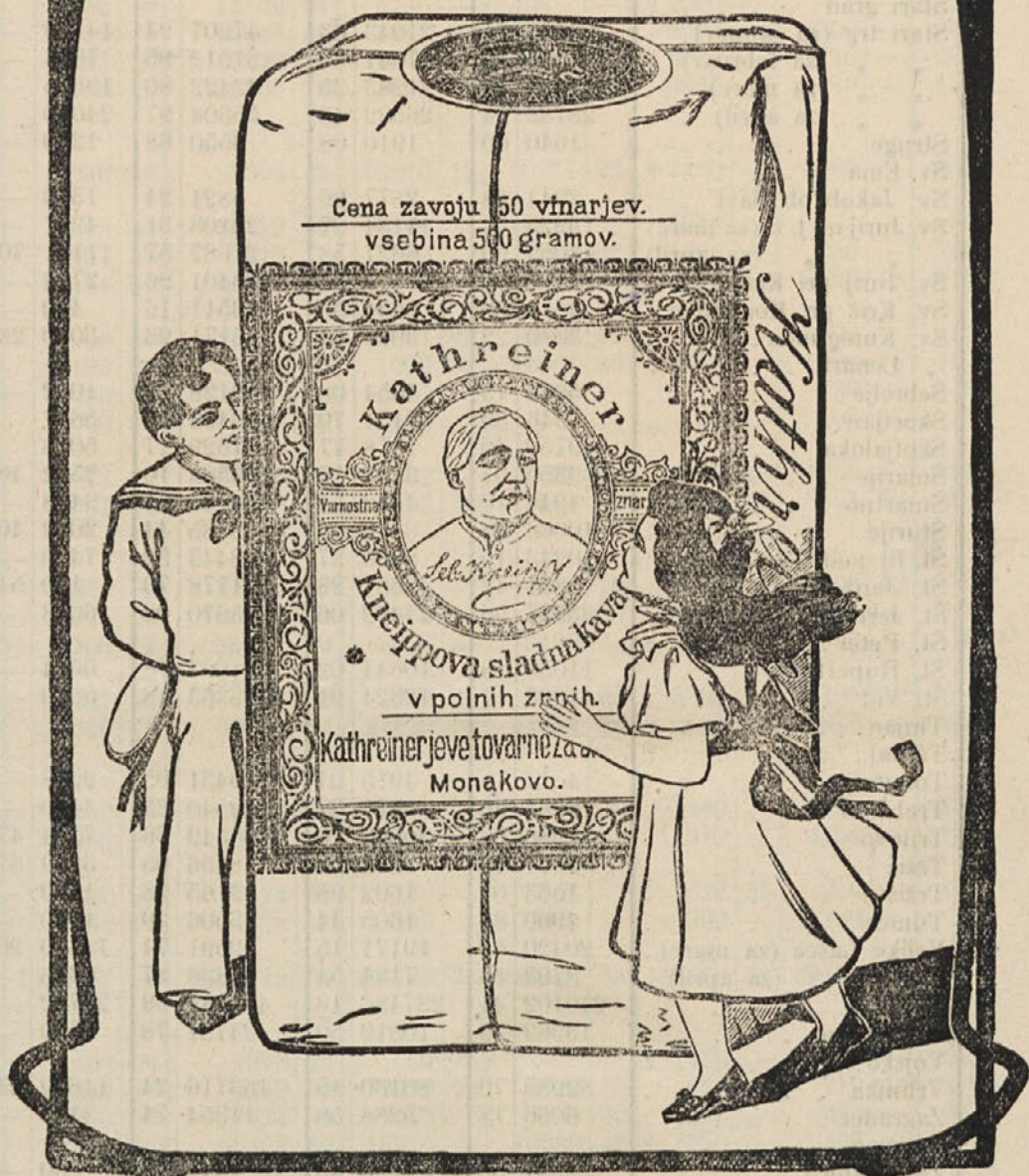
Op.: V slučaju, da zgoraj skli-
ceni občni zbor ne bi bil sklepčen,
sklicuje s tem drugi občni zbor na
29. junija 1903 na istem kraju, ob
isti uri in z istim dnevnim redom, ki
bo sklepal brez ozira na število ude-
ležencev.

Načelstvo.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri
okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«,
ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo
in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

priporoča svojo najmnogovrstnejšo zalogo vedno
sveže napolnjenih tu- in inozemskih

mineralnih vodâ
vrelčnih pridelkov.

Najcenejša prodaja

morske soli in soli za živino,

voznine prosto na vsako železniško postajo.

== Žgalnica za kavo ==

vedno sveže žgana kava, vsakdanje pošiljatve po
železnici in pošti.

186 10-1

== Zaloga petroleja in olja ==

za poljedelske in druge stroje ter mline.

Ponudbe, vzorce in cenike na zahtevanje
brezplačno in poštne prosto.

„Gospodarska Zveza“

v Ljubljani, Gradišče št. 1

naznanja, svojim udom, da ima vedno v zalogi vsa potrebna **umetna gnojila**, kakor **Tomaževo žlindro**, **kalijevo sol**, **solitar**, **superfosfat** (koščeno moko) in **Barthel-ovo klajno vapno**. **Naročila se točno izvršujejo!**

Kupim lepe kolikor mogoče bukove palice

rezane 4×4 cm, 3×3 cm; dolge 1 m 50 cm, 1 m 60 cm, 1 m 80 cm in 2 m 40 cm.

Cena po dogovoru za kubik meter ali pa na kos oziroma na meter, **franko postaja Barovnica**, in sicer **proti takojšnjemu plačilu**.

Naročila naj se naslove:

186 x—1

FRAN ŠVIGELJ,

tovarnica stolov na Bregu, pošta in postaja Borovnica na Kranjskem.

Delniška družba tovarne strojev **N. HEID** v Stockerau.

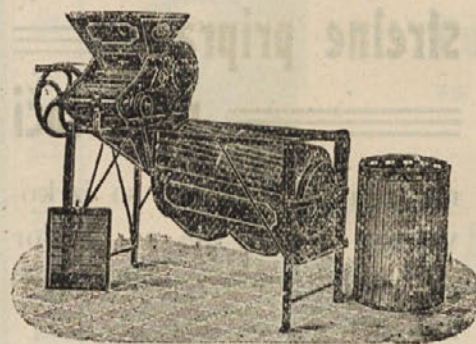
Trijerji

(čistilniki)

za vsakovrstne namene s kovanimi plehi patent „Heid“.

Trijerji

za laneno seme, deteljo, rž, lečo in bob.

Vprave za skladišča, posebno dober sistem in popolna izvršitev. **Excelzior**, mlin za šrotanje, pat. „Heid“.

Lahek za goniti! Veliko naredi! Nizka cena! **Nad šestdeset prvih odlikovanj!** 179 12—4

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne
blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik **Raiffeisnovih** posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

(170) 24—9

Zarezane strešnike vštricne
(Strangfalzziegel) in francoske
(gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko * * *

cement, roman in portland

glinaste peči in **štedilnike**

plošče za tlak, šamotne in cementne

kot vse drugo

stavbinsko blago

ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah (184) 10—2

F. P. Vidic & Comp.

Ljubljana.

Svetovnoznane
kose in srpe

„Hospodar“.

Nedosezne karborundove in korundove

osle. 180 8—4

Zahtevajte cenik vseh potrebščin!

Društvo „Hospodar“

v Hustopečích - Hranic, Moravsko.

VSakovrstne poljedelske i vinogradarske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi,

JG. HELLER NA DUNOJU

II. Praterstrasse 49

Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

171 12—7

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi „Gosp. Zveza“ po orig. cenah.

Zahvala in priporočilo!!

Spoštovani gospod I. (176) 24-4
G. Piccoli, lekar „pri angelju“ v Ljubljani
 Dunajska cesta.

Po večletnej uporabi pri svoji živini in po velikem povpraševanju od svojih znancev in družih po Vašem živinskem prahu; prišel sem do prepričanja, da je **Vaš živinski prah** izborno zdravilo, katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem **And. Kocjančič**.

Podgora pri Gorici, dne 13. julija 1902.

Vsi kmetovalci

se lahko prepričajo, da je najboljše sredstvo

konje, krave, telce, vole, prašiče, ovce itd., obdržati zdrave, močne, ješče in debele, če se jim prime-suje k krmi

iz lekarne

živinski prašek PICCOLI

„pri Angelju“ Ljubljana, Dunajska cesta.

En zavoje 1/4 kg 50 vin., 10 zavojev 4 K. Vnanja naročila po povzetju.

Ivan Rebek

stavbeni in umetni ključavničar
 v Celji,

Poljske ulice števil. 14.

se priporoča za izvršitev v njegovo stroko spadajočih del, **osobito pa priporoča svoje najnovejše**

patentovane

strelne priprave
proti toči

moji strelni možnarji so iz kovane železa, ne pa, kakor pri drugih konkurenčnih tvrdkah, vlti — (178) 10-4

varni so toraj proti razstrelbi.

Brezplačni ceniki na razpolago.

Kadilci pozor!

Najboljše svetovnoznane

„Kelske pipe“

v izvirnih oblikah zelo okusno izdelane, znotraj vzorno, na poseben, umetniški način izkovane, tako da je zamotanje nemogoče.

Kadivec izkusi na svetu vse možne „patente“ pip, toda nazadnje se vendar vrne k pravi kelski pipi, ki mu edino more osladiti življenje. 181 x-3

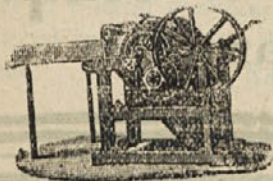
Nizke cene! Elegančna uprava! Zahtevajte cenik!

Društvo „Gospodar“

v Hustopečich-Hranic, Moravsko.

Nad 200 strojev v zalogi!

Najboljše mlatilnice,

gepeljne, trijerje, čistilnice (pajkelne), slamoreznice, mline in preše za sadje, fine kose, srpe in

amerikanske kosilne stroje

(Damo tudi na poskušnjo)

in vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izberi priporočata po nizki ceni

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

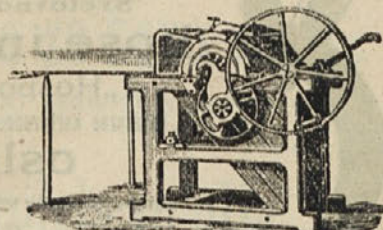
trgovina z železnino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

185 6-1 Slovenski ceniki brezplačno.

Denar si prihranite,

če vsakovrstne poljedelske stroje, orodja, šivalne stroje, trombe, cevi, kakor tudi mašinsko olje in motore, splošno za najboljše, priznane, kupite v zalogi

Franc Zemana, Ljubljana
 Poljanska cesta št. 24.

NB. Kdor mi preskrbi naročila, odškodujem ga za njegov trud dobro!!! 182 7-2

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi „Gosp. Zveza“ po orig. cenah.

== Spretni zastopniki se povsod iščejo! ==

Svetovnoznana !!! Nad 350.000 v rabi. Nad 600 prvih odlik.!!!

ALFA-LAVAL-Separator-ji

so najboljši

posnemavci smetane

je dobiti v 14 različnih velikostih, posnamejo od 40—2000 litrov v eni uri.

Popolne oprave za mlekarne

na roko in s silo, kakor tudi vse mlekarske stroje in posode.

Popolne naprave za led in ohladitev

za mlekarne, pivovarne, klavnice, mesarje od 450 do 300.000 toplin (kalorij).

Najcenejša in najboljše delujoča ohladilna naprava.

Akcijska družba ALFA-Separator, Dunaj.

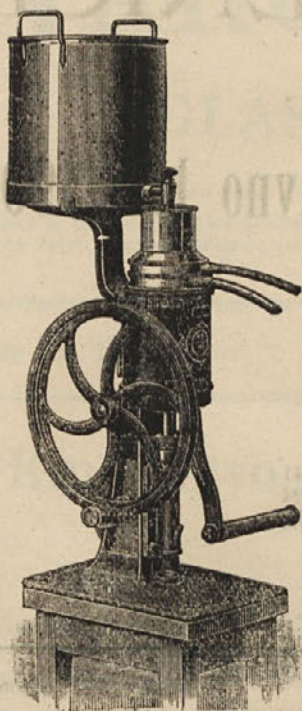
Zaloga za južne dežele

→ v Gradcu, Annenstrasse 26. ←

* „ALFA Mitteilungen“ brezplačno. *

== Spretni zastopniki se povsod iščejo! ==

Posebnost: Turbine na par, naprave mlekm.

Posebnost: Posode za prevažanje mleka brez gumija.

plugi iz jekla, brane, poljski valarji,

stroji za sejanje „Agricola“,

amerikanski stroji za košnjo in žetev, za mrvo, deteljo in žito,

za obračanje mrve, grablje za seno in žetev.

Preše za seno, slamo, vino, sadje in hidraulične preše.

Mlini za grozdje, stroji za obiranje grozdja,

mlini za sadje,

brizgalnice za trte in rastline,

priprave za sušenje sadja in prikuhe.

izdeluje po najnovejši in poznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in zavodi za napravo plugov.

Ustanovljene 1872.

DUNAJ, II./1. Taborstrasse št. 71.

900 delavcev.

Odlikovane s čez 300 zlatimi in srebrnimi svetinami itd.

Obširni katalogi brezplačno. — Zastopniki in prodajalci se radi sprejmo.

stroji za mlatiti

s patentovanimi okroglimi in mazljivimi tečaji, na roko in na vitál ali z motorjem,

vitelji

(kupje)

za naprego,

mlini

za čiščenje žita,

trijerji,

za roškanje

turšice,

stroji za rezanico

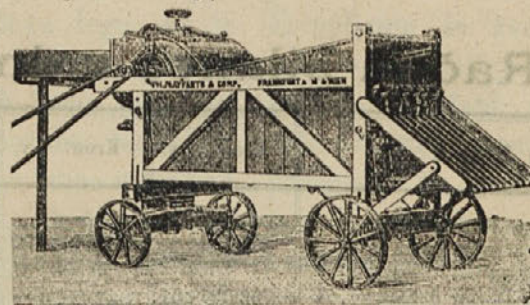
s patentovanimi, okroglimi in mazljivimi tečaji

reznice za repo, mlini za šrot, parniki za krmo, štedilne peči,

obračljive sesalke za gnojnico

in vse druge poljedelske stroje

185 8—2

→ Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah. ←

Računski sklep

»LJUDSKE POSOJILNICE«

reg. zadruga z neom. zavezo

Ljubljana, Kongresni trg št. 2, za VII. upravno leto 1902.

Denarni promet:

Sprejemki	K	16,273.953.41
Izdatki		16,322.929.24
	K	32,596.882.65

Račun zgube in dobička.

Debet	Kron	v.	Kron	v.	Kredit	Kron	v.	Kron	v.
Račun obresti hranilnih vlog: izplačanih kapitalizovanih	17.748	24			Račun posojilnih obresti			219.280	—
tekočih obresti B: izplačanih kapitalizovanih	283.642	38	301.390	62	obresti tekočih posojil			88.736	06
inventarja: 10% odpisa	2.497	14			tekočih obresti A			107.431	83
davkov in pristojbin	80.631	27	83.128	41	meničnih obresti			18.109	35
upravnih stroškov			589	95	efektnih obresti			2.088	62
balance: čisti dobiček			5.247	94	zamudnih obresti			2.927	93
			30.231	80	upravnega prispevka			7.339	14
			27.240	39	pristopnine			201	96
					nepremičin			1.624	—
					efektov, kurzna razlika			89	99
									23
			447.829	11				447.829	11

Račun balance z dne 31. decembra 1902.

Debet	Kron	v.	Kron	v.	Kredit	Kron	v.	Kron	v.
Račun posojila: na vknjižbo	3,944.121	81			Račun glavnih deležev			5.200	—
na poroštvo in zastavo	875.363	09	4,819.484	90	opravičnih deležev			5.868	—
tekočih posojil			1,723.353	37	hran. vlog: stanje K 7,135.450.66				
tekoči A: naložen denar	763.597	51			kapitalizovanih	283.642	38	7,419.093	04
posojila	1,635.708	99	2,399.306	50	tekoči A			13.273	03
menic			319.889	33	tekoči B: stanje K 1,988.354.18				
efektov			101.371	60	kapitaliz. obresti	80.631	27	2,068.985	45
nepremičin			211.950	16	pro diversi				
inventarja			5.309	57	posojilnih obresti: predplačane				
posojilnih obresti: zaostale obresti					obresti od posojil na vknjižbo			13,339	69
od posojil na vknjižbo	64.669	63			predplačane obresti od posojil				
zaostale obresti od posojil					proti poroštvo in zastavo	1.871	95	15.211	64
proti poroštvo in zastavo	9.319	28	73.988	91	obresti tekočih posojil			1.917	94
obresti tekočih posojil			1.590	76	meničnih obresti			2.471	07
efektnih obresti			488	10	rezervnega zaklada			7.595	74 ¹ / ₂
blagajne			20.562	19	razpoložnega zaklada			30.931	90 ¹ / ₄
					posebne rezerve za zgube			31.875	84 ¹ / ₄
					zgube in dobička			27.240	39
			9.677.295	39				9,677.295	39